

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ОЦІНЦІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИМИ КОНТАКТНИМИ ПУНКТАМИ ОБІЗНАНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ СУБ'ЄКТІВ ЩОДО РАМКОВОЇ ПРОГРАМИ ЄС З ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ

Ірина Дьогтєва,

Державна науково-технічна бібліотека України

Олексій Красовський,

Державна науково-технічна бібліотека України

Ярослав Рибалко,

Державна науково-технічна бібліотека України

Анотація. Мета дослідження — визначити роль Національної електронної науково-інформаційної системи (Система NAUKA) в аналізі ефективності діяльності національних контактних пунктів (НКП) Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарної до неї, пов'язаних з організацією, проведенням, участю в заходах та регулярністю наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів (ІР).

Дослідження передбачало вивчення нормативно-правових актів щодо діяльності НКП та пов'язаного з нею фінансового забезпечення з використанням загальнонаукових (емпіричних) та загальнологічних методів. Аналіз даних щодо організації, проведення, участі в заходах представників НКП, забезпечення інформаційної підтримки їх діяльності проводилося з використанням статистичних методів, доповнених візуалізацією, на основі звітних матеріалів НКП. Подання звітів забезпечувалося в тестовому режимі в Системі NAUKA в межах розробленого модуля звітності НКП, для дослідження якого застосовано інформаційний та функціональний аналіз (моделювання).

За результатами дослідження сформовано пропозиції до ключових показників ефективності (KPI) діяльності НКП, індикаторів їх виконання, модуля звітності НКП. У межах KPI пропонується уточнити формулювання, структурувати та доповнити додаткову інформацію, яка має включити узгоджені та деталізовані відомості щодо даних, які необхідно подати, умов, за яких вони будуть зараховані. Пропозиції щодо індикаторів виконання KPI на майбутні періоди стосуються кількісних та якісних змін за результатами звітування та зібраної інформації про звітний період. У модулі звітності НКП запропоновано: збільшити обсяг даних для збору; розширити варіанти вибору з долученням відкритого варіанта; уможливити його множинність; розмежувати види завантажених матеріалів, забезпечити їх зв'язок з окремим записом щодо заходу, наповнення (оновлення) ІР; імпортувати дані з інших функціональних модулів системи NAUKA, зокрема Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва, можливо, зовнішніх ІС; впровадити погодження достатності матеріалів підтвердження; провести функціональні зміни розрахунку KPI; адаптувати способи оцінки виконання KPI; включити рейтингову складову.

Ключові слова: бюджетне фінансування; Горизонт Європа; Євратом; ключовий показник ефективності; Національна електронна науково-інформаційна система; національний контактний пункт.

ВСТУП

Відповідно до умов, викладених в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27.06.2014, Протокол III, Україна може брати участь у програмах ЄС, які є відкритими для участі. Наймасштабнішою серед таких програм є Рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» (Програма «Горизонт Європа») та комплементарна до неї програма з досліджень та навчання «Євратом» (Програма «Євратом»), у яких Україна бере участь як асоційована країна (Угода між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021–2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа», від 12.10.2021 (далі — Угода від 12.10.2021), абз. 1 п. 1 ст. 1). Така участь передбачає отримання фінансування на рівних умовах з країнами-членами ЄС.

Щорічний фінансовий внесок до кожної з Програм включає суму членського внеску, який для України не є фіксованим і розраховується з урахуванням величини ВВП, та операційного, який сплачується за участь у кожній із Програм «Горизонт Європа» та «Євратом» (Угода від 12.10.2021, абз. 1 п. 1 ст. 3). Однак на прохання України Угодою (у формі обміну листами) між Україною та Європейським Союзом щодо зупинення зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків у зв'язку з угодами про приєднання до програм Союзу), яка ратифікована 05.12.2024 (Лист від 28.12.2023, 05.04.2023), зупинено дію зобов'язань щодо сплати фінансового внеску за участь у всіх програмах ЄС.

За попередньою Рамковою програмою ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020» ефективність виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-

технічного співробітництва визначалася шляхом порівняння коштів державного бюджету, використаних на реалізацію такого співробітництва, із грантами, фактично отриманими українськими суб'єктами. Нині отримані гранти є додатково залученим фінансовим забезпеченням наукової і науково-технічної, інноваційної діяльності, а визначення ефективності включає розгляд інших напрямів використання бюджетних коштів, відмінних від сплати фінансових внесків.

У затвердженому Міністерством освіти і науки України (МОН) паспорті бюджетної програми на 2025 рік за КПКВК 2201380 (Наказ МОН від 21.02.2025 № 335 «Про затвердження паспорта бюджетної програми на 2025 рік за КПКВК 2201380» (далі — Наказ МОН від 21.02.2025 № 335)) зазначені напрями, пов'язані з фінансовою підтримкою «заходів, спрямованих на проведення інформаційно-комунікаційних компаній, забезпечення навчання та підвищення обізнаності українських учасників щодо міжнародного науково-технічного співробітництва, зокрема інструментів ЄС з питань підтримки досліджень та інновацій» зі спеціальним фондом 16 027,5 тис. гривень та участю «представників України та українських експертів у заходах, організованих в рамках інструментів ЄС з питань досліджень та інновацій» зі спеціальним фондом 7 608,7 тис. гривень. Крім фінансової підтримки заходів перший напрям включає фінансування національних контактних пунктів (НКП) Програм «Горизонт Європа» та «Євратом», створених на базі закладів вищої освіти (ЗВО), наукових установ (НУ) та державних установ (ДУ) (Наказ МОН від 30.04.2025 № 655 «Про затвердження плану заходів з реалізації міжнародних наукових та науково-технічних програм і проєктів відповідно до міжнародних договорів України на 2025 рік за бюджетною програмою за КПКВК 2201380 «Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного та освітнього співробітництва, участь у рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій» (далі — Наказ МОН від 30.04.2025 № 655)). Розподіл коштів у

2025 році передбачений для фінансування 22 НКП за 17 напрямками діяльності, які створені на базі 15 ЗВО, 2 НУ, 2 ДУ та заповідника (Наказ МОН від 17.01.2025 № 61 «Про фінансування у 2025 році національних контактних пунктів Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021–2025), комплементарної до програми “Горизонт Європа”»).

Мета та завдання дослідження. Мета дослідження полягає у визначенні ролі Національної електронної науково-інформаційної системи в аналізі ефективності діяльності національних контактних пунктів Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021–2025), комплементарної до неї, пов'язаних з організацією, проведенням та участю в заходах, регулярністю наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів.

Перелік завдань включає:

- аналіз нормативно-правових актів щодо діяльності НКП та пов'язаного фінансового забезпечення;
- аналіз даних щодо організації, проведення та участі в заходах представників НКП, забезпечення інформаційної підтримки з використанням інформаційних ресурсів (ІР), отриманих з модуля звітності НКП, за результатами звітування керівників НКП в тестовому режимі в Національній електронній науково-інформаційній системі (Система НАУКА);
- формування пропозицій до ключових показників ефективності (КРІ), збору даних, пов'язаних із заходами, наповненням (оновленням) ІР, розрахунку відповідних КРІ в Системі НАУКА, встановлення індикаторів виконання КРІ.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вивчення та аналіз нормативно-правових актів проводилися з використанням загальнонаукових (емпіричних) та загальнологічних

методів. Для дослідження модуля звітності НКП в частині заповнення даних, пов'язаних із заходами, наповненням (оновленням) ІР, та формування відповідних КРІ застосовано інформаційний та функціональний аналіз (моделювання). Під час аналізу даних щодо організації, проведення та участі в заходах представників НКП, регулярності наповнення (оновлення) ІР за результатами звітування керівників НКП використовувалися статистичні методи, доповнені візуалізацією даних.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Відповідно до Положення про НКП та Координаційний центр Програм «Горизонт Європа» та «Євратом» (Постанова Кабінету Міністрів України (КМУ) від 27.02.2024 № 214 «Про затвердження Положення про національні контактні пункти та Координаційний центр Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021–2025), комплементарної до програми “Горизонт Європа”» (далі — Постанова КМУ від 27.02.2024 № 214), п. 2) функціонування НКП реалізується шляхом покладення функцій щодо підтримки та супроводження відповідних програм на окрему посадову особу ЗВО, НУ, іншої юридичної особи незалежно від форми власності або громадської наукової організації, яка має статус юридичної особи. Перелік формується за результатами конкурсного відбору за напрямом діяльності та у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності й затверджується наказом МОН, наприклад оновлений перелік 2025 року (Наказ МОН від 04.03.2025 № 405 «Про внесення змін до переліку національних контактних пунктів Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021–2025), комплементарної до програми “Горизонт Європа”»).

Серед основних завдань НКП, які стосуються зазначених вище напрямів викори-

стання бюджетних коштів, у паспорті бюджетної програми на 2025 рік за КПКВК 2201380 виділяють (Постанова КМУ від 27.02.2024 № 214, п. 5):

- інформування суб'єктів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності щодо програм ЄС, конкурсів, умов участі та подання проєктних пропозицій;
- підвищення рівня обізнаності громадськості, малих та середніх підприємств (МСП) про можливості Програми «Горизонт Європа» та Програми «Євратом»;
- організацію та проведення інформаційних днів, навчальних семінарів для відповідних цільових груп за актуальними тематичними напрямками Програми «Горизонт Європа» та комплементарних до неї програм;
- забезпечення інформаційної підтримки діяльності НКП;
- поширення інформаційно-аналітичних матеріалів (інформації про умови участі, подання проєктних пропозицій, формування бюджету проєкту, звітування).

До функцій включені (Постанова КМУ від 27.02.2024 № 214, п. 6):

- проведення інформаційних, навчальних або тематичних заходів для цільових груп щодо правових аспектів, умов участі, фінансування тощо;
- участь у заходах та проєктах Європейської комісії (ЄК);
- популяризація результатів наукової, науково-технічної діяльності, інноваційної продукції з метою пошуку співвиконавців для підготовки спільних проєктів.

Критеріями оцінки діяльності НКП, які стосуються зазначених завдань та функцій, згідно з Положенням про НКП та Координаційний центр Програм «Горизонт Європа» та «Євратом» (Постанова КМУ від 27.02.2024 № 214, п. 13) є кількість проведених заходів, підготовлених для проведення матеріалів, загальна кількість їх учасників та кількість спільних заходів, проведених разом з іншими НКП та/або іноземними організаціями, регулярність наповнення (оновлення) ІР (кількість підготовлених матеріалів для

наповнення Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва, кількість публікацій у соціальних мережах).

Показники діяльності НКП підтверджуються звітами (Постанова КМУ від 27.02.2024 № 214, п. 15). Частина звітних документів не безпосередньо фінансового характеру стосується визначення рівня досягнення KPI. До KPI, які відповідають зазначеним критеріям та вказані в додатку до договору на виконання функцій НКП Програми «Горизонт Європа» та Програми «Євратом» (Наказ МОН від 15.07.2024 № 1003 «Про затвердження примірної форми договору на виконання функцій національного контактного пункту Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій “Горизонт Європа” та Програми з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021–2025), комплементарної до програми “Горизонт Європа”», дод. 1), відносять:

- KPI 9. Кількість проведених заходів (інформаційні дні, тренінги), у т. ч. спільних;
- KPI 10. Загальна кількість учасників заходів;
- KPI 11. Кількість підготовлених матеріалів для проведення заходів, зокрема презентацій, опитувань тощо;
- KPI 12. Регулярність наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів, зокрема кількість підготовлених матеріалів для наповнення Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва, кількість публікацій у соціальних мережах;
- KPI 13. Охоплення цільової аудиторії різними засобами поширення інформації;
- KPI 14. Участь у навчальних заходах для НКП;
- KPI 15. Участь в інформаційних та брокерських заходах (за наявності фінансування).

Для забезпечення електронного звітування керівників НКП в Системі NAUKA (NAUKA: Національна електронна науково-інформаційна система, б. д.) розроблено модуль звітності НКП. У 2025 році вперше в тестовому режимі було забезпечено заповнення елект-

ронної форми звіту про діяльність НКП відповідно до критеріїв оцінки діяльності НКП за I етап 2025 року. Керівники НКП мали можливість заповнити інформацію щодо діяльності НКП, а система на основі заповнених даних розраховувала KPI та формувала пакет документів звітності.

Форма звіту для заповнення даних про заходи включала блок «Заходи» для внесення даних KPI 9 — 11, 14, 15 та «Матеріали заходів» для долучення підготовлених матеріалів та матеріалів підтвердження KPI (рис. 1).

Блок «Заходи» містив мінімальний набір полів для заповнення, достатній для збору даних відповідних KPI. Варіація заходів KPI 9, 14 та 15 забезпечувалася за рахунок значень типу заходу. Вибір організації, проведення заходу чи участі реалізовувався з використанням типу участі. Також додатково долучено вибір організаторів (для виокремлення заходів ЄК та розмежування організаторів щодо навчальних заходів) і формат заходу.

Для звітності щодо регулярності наповнення (оновлення) IP розроблено блоки «Наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів та охоплення цільової аудиторії» та «Файли-підтвердження» (рис. 2).

Внесення даних KPI 12 передбачає вибір виду IP (серед варіантів Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва, власний інтернет-ресурс, власна сторінка в соціальних медіа, партнерська сторінка в соціальних медіа, ЗМІ, інше), заповнення інформації про публікацію, а також охоплення цільової аудиторії, яка в додатковій інформації до KPI 13 визначається як статистика охоплення публікацій.

Із метою підтвердження заповнених даних KPI 12 та 13 керівникам НКП запропоновано варіанти долучення файлів матеріалів підтвердження, зокрема підготовлених матеріалів, фото підтвердження, або внесення інформації щодо таких матеріалів, наприклад їх розміщення в хмарних сховищах (Google Диск, Dropbox тощо).

За результатами електронного звітування керівників НКП за I етап 2025 року (січень—червень) проаналізовано ефективність діяльності НКП, пов'язаної із заходами, використанням IP з метою забезпечення інформаційної підтримки діяльності НКП. До аналітичних розрахунків включені дані індикаторів виконання KPI, визначені додатковими угодами, та дані звітних матеріалів у Сис-

Заходи

Переглянути записи

Тип заходу	Назва			
Організатор	Тип участі	Формат	К-ть учасників	К-ть матеріалів
			0	0
Посилання на захід	Посилання на матеріали		Дата	x
			дд.мм.гггг	

Додати поле

Матеріали заходів

Переглянути записи

Выберите файл	Файл не выбран
---------------	----------------

Видалити поле

Додати поле

Рис. 1. Блоки «Заходи» та «Матеріали заходів» форми звіту НКП в Системі NAUKA (NAUKA: Національна електронна науково-інформаційна система, б. д.)

темі НАУКА зі статусом «Подано до МОН». Аналіз проводився в розрізі напрямів діяльності, а не персоніфіковано за кожним керівником НКП.

На рис. 3 представлено результати виконання завдань згідно з KPI 9 за напрямками діяльності.

Для всіх НКП встановлене мінімальне значення індикатора виконання KPI, визначене в додаткових угодах (рис. 3). Фіксуються перевиконання або повне виконання річного значення індикатора, а також індикатора виконання KPI 9 за півроку. Третину річного значення індикатора розраховано лише для 2 НКП, що становить майже 11% від загальної кількості поданих до МОН звітів. Рівень результативності KPI 9 дозволяє збільшити величину індикатора для майбутніх періодів.

Варто зауважити, що формулювання назви KPI не враховує інформацію, зазначену в примітці до KPI щодо включення виступів на заходах, що проводяться іншими організаціями, у т.ч. іноземними. З метою їх включення в процесі тестування значення типу участі «Учасник / Спікер» розділено на

окремі складові та долучено імпорту даних до KPI 9 для заходів НКП, у яких зазначено тип участі «Спікер». Однак такі зміни не стосувалися звітів, які на момент внесення змін були подані до МОН, зокрема, на запит керівника НКП «Правові та фінансові аспекти і Європейська дослідницька рада» зафіксований один такий випадок, хоча передбачений бізнес-процес включав можливість доопрацювання матеріалів звіту. Відкритими залишаються питання формулювання «проводяться іншими організаціями, у т.ч. іноземними», яке дозволяє долучати дані з типом участі «Спікер» інших типів заходів, відмінних від «Захід НКП», а також контроль за кількістю учасників тренінгів, адже в інформації до KPI уточнено «не більше 15–20 осіб на тренінг на 1 НКП». В останньому випадку автори пропонують долучити для заповнення форму проведення, наприклад із значеннями «інформаційний день», «тренінг», «семінар», «конференція» тощо.

Загальна кількість учасників заходів за даними результатів виконання KPI 10 (рис. 4) становить 5330.

Наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів та охоплення цільової аудиторії

Переглянути записи

Вид	Назва публікації	Охоплення цільової аудиторії
		0

Посилання на публікацію Підтвердження

Додати поле

Файли-підтвердження

Переглянути записи

Виберіть файл	Файл не вибран

Видалити поле

Додати поле

Рис. 2. Блоки «Наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів та охоплення цільової аудиторії» та «Файли-підтвердження» форми звіту НКП в Системі НАУКА (НАУКА: Національна електронна науково-інформаційна система, б. д.)

Аналогічно встановлене єдине мінімальне значення індикатора виконання KPI 10. Лише для 4 НКП відсоток виконання близький до половини, тобто майже всі НКП виконали відповідний показник. Варто відмітити результат НКП за напрямом діяльності «Нова європейська ініціатива Баугауз», величина якого більше ніж втричі перевищує індикатор виконання за звітний рік.

Оскільки спостерігається розширення учасників за рахунок спільних заходів з іншими НКП, автори пропонують уточнити формулювання KPI, яке частково включити учасників заходу за типом участі «співорганізатор», а також виключити за умови участі в якості спікера.

За інформацією від керівників НКП учасники надають перевагу онлайн-формату проведення, спостерігається залучення невідповідної цільової аудиторії.

Загальна кількість підготовлених матеріалів (KPI 11) більш ніж вдвічі перевищує суму значень індикаторів для кожного НКП з розрахунку щонайменше 4 позиції у звітному році, що допустимо, оскільки встановлений лише мінімальний поріг. При цьому система сумує дані, заповнені в «К-сть матеріалів», тобто враховуються всі типи участі. Хоча у

Загальна кількість підготовлених матеріалів (KPI 11) більш ніж вдвічі перевищує суму значень індикаторів для кожного НКП з розрахунку щонайменше 4 позиції у звітному році, що допустимо, оскільки встановлений лише мінімальний поріг. При цьому система сумує дані, заповнені в «К-сть матеріалів», тобто враховуються всі типи участі. Хоча у

KPI 9. Кількість проведених заходів (інформаційні дні, тренінги), у т. ч. спільних

Рис. 3. Порівняльна горизонтальна гістограма значень індикаторів та результатів виконання KPI 9

KPI 10. Загальна кількість учасників заходів

Рис. 4. Порівняльна горизонтальна гістограма значень індикаторів та результатів виконання KPI 10

формулюванні KPI 11 зазначаються підготовлені матеріали лише для проведення заходів, але не уточнюються дані щодо включення матеріалів, які готуються для виступів на заходах, щоб покрити весь спектр заходів KPI 9, оскільки множина підготовлених матеріалів за KPI 11 $\subseteq$ підготовлені матеріали KPI 9. Також не допускається ймовірність підготовки матеріалів в якості учасника (KPI 14, 15), наприклад за умови участі в обговореннях, панелях «Запитання та відповіді», що часто практикується в програмах заходів ЄК (наприклад інформаційних днях).

Крім того, на думку авторів, варто розмежувати підготовлені матеріали, які можуть одночасно виступати і способом підтвердження (наприклад для KPI 9), та матеріали, які належать виключно до способів підтвердження (KPI 11, 14, 15). І з метою реалізації такого розмежування пропонується залучити інформаційну частину до завантаження файлів чи розміщення посилання на матеріали, наприклад види підготовлених матеріалів (доповідь, презентація, опитування, анкетування, інформаційна брошура, аналітична довідка, публікація), види підтверджень (оголошення / запрошення, звіт (про проведений захід, про участь, звіт та пропозиції), фотозвіт / фотопідтвердження, учасники / список учасників (забезпечити не лише кількісну інформацію, а, можливо, додатково інформацію щодо представництво ЗВО, НУ,

МСП, громадські організації тощо)). За таких умов важливою є прив'язка матеріалів (підготовлених, підтвердження) до конкретних заходів.

Статистичні дані результатів виконання KPI 14 керівниками НКП представлені на рис. 5. За напрямом діяльності «Здоров'я» керівник НКП у формі звіту не вказав дані, які могли б імпортуватися в KPI 14.

Для KPI 14 не встановлено кількісну величину індикатора, однак у додаткових угодах визначено умову участі в усіх запропонованих навчальних заходах. Тому для аналізу виконання такого KPI пропонується отримати інформацію за звітний період від організаторів таких заходів, наприклад МОН, Координаційний центр (відділ «Офіс Горизонт Європа в Україні» Національного фонду досліджень України) (Наказ МОН від 28.03.2024 № 410 «Про покладення функцій Координаційного центру програми "Горизонт Європа" та програми "Євратом" на відділ "Офіс Горизонт Європа в Україні" Національного фонду досліджень України»), Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва, НКП. Щоб забезпечити вибір повного переліку співорганізаторів, пропонується його зробити множинним, а також залучити відкритий варіант для заповнення значення, якого немає в переліку.

Майже всі НКП, які подали звіти до МОН, повністю виконали значення індикатора KPI

KPI 14. Участь у навчальних заходах для НКП

Рис. 5. Горизонтальна гістограма результатів виконання KPI 14

15 за півріччя або перевищили його (рис. 6). Для всіх НКП встановлений єдиний мінімальний індикатор. Окремо керівниками НКП порушується питання наявності фінансування для забезпечення виконання такого KPI, тому в електронному звіті варто забезпечити можливість зазначити наявність фінансування, можливо, розмір. Також у формулюванні KPI не враховані випадки включення окремих панелей щодо партнерства та брокерських питань до складових, наприклад інформаційних заходів ЄК.

Щодо аналізу даних регулярності наповнення (оновлення) IP KPI 12, то встановлений індикатор виконання відповідно до результатів із матеріалів звітів аналогічно має

дещо занижене мінімальне значення, єдине для всіх НКП (рис. 7).

Менше ніж 10% виконання розраховано для НКП напряду діяльності «Здоров'я», однак під час аналізу поданих звітних матеріалів з'ясовано, що зазначено інформацію лише про публікацію в партнерській організації, при цьому наявні опубліковані матеріали на Національному порталі міжнародного науково-технічного співробітництва. Третину річного виконання зафіксовано за одним із НКП напряду діяльності «Продовольство, біо-економіка, природні ресурси, сільське господарство та навколишнє середовище».

У випадку одного НКП «Клімат, енергетика та мобільність» з не високим відсотком

KPI 15. Участь в інформаційних та брокерських заходах (за наявності фінансування)

Рис. 6. Порівняльна горизонтальна гістограма значень індикаторів та результатів виконання KPI 15

KPI 12. Регулярність наповнення (оновлення) інформаційних ресурсів, зокрема кількість підготовлених матеріалів для наповнення Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва, кількість публікацій у соцмережах

Рис. 7. Порівняльна горизонтальна гістограма значень індикаторів та результатів виконання KPI 12

виконання в єдиному записі проінформовано про більш ніж 300 публікацій за звітний період у соцмережах, а також внесено пропозицію синхронізувати дані з Google-таблицею, посилання на яку розміщено в матеріалах звіту. Оскільки з метою синхронізації даних необхідно буде забезпечити сумісність структур таблиці Excel та бази даних, то необхідно попередньо напрацювати вимоги до таких файлів, можливо, розробити його шаблон.

Питання синхронізації особливо актуальне для кількості матеріалів, які стосуються наповнення Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва. Адже у 2025 році з метою поінформованості та залучення ширшого кола наукової спільноти України до участі в Програмах «Горизонт Європа», «Євратом» на відповідному порталі для кожного НКП створено особистий кабінет. Використання такого кабінету надало можливість керівникам НКП:

- редагувати сторінку НКП, яка містить інформацію про представників НКП, у т.ч. контактну, інформаційну структуру якої можна розгорнути з використанням інформаційних блоків, наприклад для опису діяльності НКП, а також форму звернення до НКП для заповнення потенційними представниками цільової аудиторії;
- редагувати сторінку програми, а саме її структурного елементу, який відповідає напряму діяльності НКП, хоча за зверненням НКП відкрита можливість забезпечення доступу до ієрархічно вищих сторінок програми;
- додавати, редагувати, публікувати інформацію про організацію та проведення заходів, зокрема оголошення, включно з програмами;
- використовувати календар заходів із метою розміщення анонсів та основної інформації про заплановані заходи мережі НКП (автоматичне заповнення даних за умови публікації заходів);
- додавати, редагувати, публікувати новини про результати діяльності НКП.

Згодом із метою забезпечення єдиної точки доступу до Модуля звітування НКП та

персонального кабінету НКП на Національному порталі міжнародного науково-технічного співробітництва до початку звітної кампанії НКП технічним адміністратором забезпечено єдину авторизацію з використанням Інтегрованої системи електронної ідентифікації ID.GOV.UA.

Загалом імпорт даних з Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва в модуль звітності НКП забезпечить централізоване автоматичне заповнення інформації (рекомендовано в режимі вибору для підтвердження) для кожного НКП не лише про опубліковані чи підготовлені (наприклад у статусі чернетки) матеріали KPI 12, а й частково інформації про організовані та проведені заходи KPI 9 (наприклад, у разі використання імпорту даних з адміністративної панелі: назви за умови типу заходу «Захід НКП» з типом дії «Опублікувати»), а також деякої інформації KPI 14 та 15 (наприклад, заходи порталу частково містять інформацію про інформаційні дні ЄК, навчальні заходи для НКП).

Враховуючи вищеописане, додатково пропонується, по-перше, внести зміни у формулювання KPI 12 та інформацію до показника з метою включення не лише підготовлених, а й опублікованих матеріалів; по-друге, розширити набір даних, зокрема долучити тип (наприклад «новина НКП», «анонс заходу НКП», «сторінка НКП», «сторінка програми / структурного елемента»), тип дії (наприклад «створено», «відредаговано», «опубліковано», «оброблено (форма звернення)'), дату; по-третє, аналогічно доповнити варіанти виборів та розширити їх відкритими варіантами, наприклад для виду, та уже запропонованими.

Щодо долучення файлів підтвердження (рисунк 2), то за умови реалізації пропозиції щодо відокремлення виключно способів підтвердження шляхом доповнення інформаційної складової до завантажених файлів, включаючи прив'язку, як раніше було описано до конкретних заходів (KPI 9, 10, 14, 15), а у випадку KPI 12, 13 — IP, блоки «Матеріали заходів» (рис. 1) та «Файли-підтвердження»

(рис. 2) можна об'єднати в спільний для всіх KPI.

Результати даних KPI 13 порівнюються з нижньою границею, тобто індикатором виконання в 1000 осіб у звітному році для кожного НКП (рис. 8).

У переважній більшості випадків спостерігається перевищення річного показника та показника за півріччя, тобто звітний період. Нульове значення результату пояснюється браком даних у звітних матеріалах, невисоке — браком чітких пояснень до KPI щодо видів цільової аудиторії, які зараховуються. Наприклад, у доповненні до числового значення НПК за напрямом діяльності «Розширення участі та зміцнення Європейського дослідницького простору» окремо вказана кількість підписників, переглядів та реакцій, сума яких перевищує вказану у звітних матеріалах кількість.

Тому пропонується:

- розмежувати види цільової аудиторії, де допускається їх кількісний перетин, наприклад відкрита (аудиторія, яка заповнює форми (респонденти), надсилає звернення / запитання, залишає відгуки через різні канали (дискусії, коментарі, реакції тощо)), закрита (фактично підписники, а точніше — пасивні підписники), зацікавлена (можна віднести перегляди), налаштована на співпрацю (наприклад учасники заходів (врахування можна за-

безпечити автоматично шляхом долучення кількості учасників заходів, включених у KPI 10), а також ті, хто консультується під час підготовки проектних пропозицій, реєстрації організації в системах подання);

- деталізувати канали комунікації, до яких включити електронну пошту (створення розсилок, персоналізовані листи, відповіді на звернення / запитання, наприклад через форму на сторінці НКП Національного порталу міжнародного науково-технічного співробітництва), форми для заповнення з метою збору інформації (наприклад анкетування).

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

НКП у своїй діяльності керується Положенням про НКП та Координаційний центр Програм «Горизонт Європа» та «Євратом» (Постанова КМУ від 27.02.2024 № 214), у якому визначені завдання та функції, критерії та показники діяльності. Перелік НКП Програм «Горизонт Європа», комплементарної до неї Програми «Євратом» та фінансування затверджується наказами МОН. Перелік містить інформацію про окрему посадову особу ЗВО, НУ, іншої юридичної особи незалежно від форми власності або громадської наукової організації, яка має статус юридичної особи, за кожним напрямом діяльності.

KPI 13. Охоплення цільової аудиторії різними засобами поширення інформації

Рис. 8. Порівняльна горизонтальна гістограма значень індикаторів та результатів виконання KPI 13

Фінансування розподілене за установами, на базі яких створено НКП. Нині сума загально-го фінансування НКП в паспорті бюджетної програми на 2025 рік за КПКВК 2201380 (Наказ МОН від 21.02.2025 № 335), включена в фінансову підтримку заходів, спрямованих на проведення інформаційно-комунікаційних компаній, забезпечення навчання та підвищення обізнаності українських учасників, зокрема щодо інструментів ЄС з питань підтримки досліджень та інновацій, та безпосередньо визначена в плані заходів з реалізації міжнародних наукових та науково-технічних програм і проєктів відповідно до міжнародних договорів України на 2025 рік (Наказ МОН від 30.04.2025 № 655).

Показники діяльності НКП підтверджуються звітами, зокрема визначається рівень досягнення KPI, майже половина яких пов'язана з організацією, проведенням, участю в заходах та забезпеченням інформаційної підтримки з використанням ІР. Для забезпечення електронного звітування керівників НКП в Системі NAUKA розроблено модуль звітності НКП, у якому у 2025 році вперше в тестовому режимі було забезпечено заповнення електронної форми звіту про діяльність НКП відповідно до критеріїв оцінки діяльності НКП за І етап 2025 року. Для відповідних KPI у формі звіту розроблені два окремих універсальних, оптимізованих блоки з виокремленою можливістю завантаження матеріалів.

За результатами тестового звітування керівників НКП було встановлено обмежену повноту назв деяких KPI, їх не узгодженість із додатковою інформацією, яка має несистемний та недеталізований характер, невизначеність умов зарахування наданих даних, нечітке розмежування матеріалів заходів та способів підтвердження, теоретичний характер даних, які збираються, порівняно з практичною діяльністю НКП. Відкритим залишається питання роботи з матеріалами підтверджень.

Із метою покращення якості звітних матеріалів пропонується: уточнити формулювання KPI; погодити формулювання з додатковою інформацією, деталізувати її в контексті

умов для підрахунку показників, зокрема, чітко визначити спектр заходів, можливо, їх складових; зафіксувати тип участі за кожним KPI щодо заходів; розширити набір даних щодо наповнення (оновлення) ІР, зокрема, долучити тип матеріалів, тип дії з такими матеріалами, дату підготовки чи публікації; розмежувати види цільової аудиторії та деталізувати канали комунікації; розмежувати інформативну частину та способи підтвердження, підготовлені матеріали від матеріалів підтвердження. Також внести зміни у формування індикаторів виконання деяких KPI, провести кількісні зміни за результатами звітування та зібраної інформації про звітний період на майбутні періоди. Розширити способи оцінки виконання KPI та включити рейтингову складову. Включити в бізнес-процес погодження достатності матеріалів підтвердження для визначеної ролі.

У процесі тестового режиму на запити керівників НКП проводилися зміни у формі звіту модуля звітності НКП у Системі NAUKA. За умови внесення змін у KPI (адже форма звіту початково розробляється на їх основі) пропонується збільшити обсяг даних для збору; для деяких даних розширити перелік запропонованих варіантів; долучити до них відкриті для внесення значень, відмінних від наявних; забезпечити множинність вибору, імпорту даних з інших функціональних модулів системи NAUKA, можливо, із зовнішніх інформаційних систем; провести функціональні зміни щодо зарахування даних до деяких KPI; адаптувати визначення виконання відповідно до формату індикатора виконання; реалізувати прив'язку завантажених матеріалів до конкретних заходів та ІР, зокрема для KPI 9–15, загалом долучити інформативну частину про завантажені матеріали, як мінімум, щодо їх статусу, зокрема підготовлені матеріали та спосіб підтвердження або їх одночасність, для використання єдиного блоку для завантажених матеріалів повного переліку KPI; долучити функціонал для забезпечення погодження достатності матеріалів підтвердження з метою зарахування даних до KPI.

REFERENCES

1. On Amendments to the List of National Contact Points of the European Union Framework Programme for Research and Innovation “Horizon Europe” and the European Atomic Energy Community Research and Training Programme (2021-2025), Supplementary to the Horizon Europe Programme, Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 405. (2025) (Ukraine). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/67d/a6b/09d/67da6b09de5f8200120522.pdf>
2. On approval of the passport of the budget program for 2025 under the KPKVK 2201380, Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 335 (2025) (Ukraine). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/67d/041/d36/67d041d36c87b523691533.pdf>
3. On approval of the action plan for the implementation of international scientific and scientific-technical programs and projects in accordance with international treaties of Ukraine for 2025 under the budget program under the CPKVK 2201380 “Implementation of Ukraine’s obligations in the international sphere”. scientific-technical and educational cooperation, participation in the European Union Framework Program for Research and Innovation, Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 655 (2025) (Ukraine). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/684/83d/919/68483d9196b3a633514058.pdf>
4. On Approval of the Primary Form of the Agreement for the Performance of the Functions of the National Contact Point of the European Union Framework Programme for Research and Innovation “Horizon Europe” and the European Atomic Energy Community Research and Training Programme. (2021-2025), complementary to the Horizon Europe program, Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 1003 (2024) (Ukraine). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/66a/23f/872/66a23f8721c56357459757.pdf>
5. On the placement of the functions of the Coordination Center of the Horizon Europe program and the Euratom program to the department «Horizon Europe Office in Ukraine» of the National Research Foundation of Ukraine, Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 410 (2024) (Ukraine). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/664/32f/1c9/66432f1c9b749029576698.pdf>
6. On financing in 2025 the national contact points of the European Union Framework Programme for Research and Innovation “Horizon Europe” and the European Atomic Energy Community Research and Training Programme (2021-2025), complementary to the Horizon Europe programme, Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 61 (2025) (Ukraine). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/678/e12/b18/678e12b182ce6096207731.pdf>
7. *National Portal of International Scientific and Technical Cooperation*. <https://ms.nauka.gov.ua/>
8. On approval of the Regulations on the National Contact Points and the Coordination Centre of the European Union Framework Programme for Research and Innovation “Horizon Europe” and the Research and Training Programme of the European Atomic Energy Community (2021-2025), complementary to the Horizon Europe programme, Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 214 (2024) (Ukraine). <https://zakon.rada.gov.ua/go/214-2024-%D0%BF>
9. *Agreement (in the form of an exchange of letters) between Ukraine and the European Union on the termination of Ukraine’s obligations to pay financial contributions in connection with the agreements on accession to the Union program, Agreement* (2023) (Ukraine, European Union). https://zakon.rada.gov.ua/go/984_011-23
10. *Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union and the European Atomic Energy Community, of the other part, on the participation of Ukraine in the Horizon Europe Framework Programme for Research and Innovation and the Research and Training Programme of the European Atomic Energy Community (2021-2025), supplementing the Horizon Europe Framework Programme for Research and Innovation, Agreement* (2021) (Ukraine, European Union). https://zakon.rada.gov.ua/go/984_005-21

11. Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part (Annexes), Agreement (2014) (Ukraine, European Union). https://zakon.rada.gov.ua/go/984_a11
12. NAUKA: National Electronic Scientific and Information System. <https://nauka.gov.ua/>

THE ROLE OF THE NATIONAL ELECTRONIC SCIENTIFIC INFORMATION SYSTEM IN ASSESSMENT OF PROVISION BY NATIONAL CONTACT POINTS INFORMATION ABOUT THE EU FRAMEWORK PROGRAMME RESEARCH AND INNOVATION TO UKRAINIAN ENTITIES

Abstract. *The aim was to determine the role of the National Electronic Scientific Information System (NAUKA System) in analyzing the effectiveness of the activities of the National Contact Points (NCPs) of the European Union Framework Programme for Research and Innovation “Horizon Europe” and the Research and Training Programme of the European Atomic Energy Community (2021-2025), complementary to the Horizon Europe programme, related to the organization, conduct, participation in events and regularity of filling (updating) of information resources (IR).*

The research involved the study of regulatory legal acts on the activities of NCPs and related financial support using general scientific (empirical) and general logical methods. Data analysis on the organization, conduct and participation in events by NCP representatives, provision of information support using IS was carried out using statistical methods, supplemented by visualization, based on NCP reporting materials. Reporting was provided in a test mode in the NAUKA System within the framework of the developed NCP reporting module, for the study of which information and functional analysis (modeling) was applied.

According to the results of the research, proposals were formed for key performance indicators (KPIs) of NCP activities, indicators of their implementation, and the NCP reporting module. Within the framework of the KPIs, it is proposed to clarify the wording, structure and supplement additional information, which should include consistent and detailed information on the data that must be submitted, the conditions under which they will be counted. Proposals for KPI performance indicators for future periods relate to quantitative and qualitative changes based on the results of reporting and the information collected about the reporting period. In the NCP reporting module, it is proposed to: increase the volume of data to be collected, the options for choosing with the inclusion of open data, its multiplicity, distinguish the types of uploaded materials, ensure their connection with a separate record regarding the event, filling (updating) the IR, import data from other functional modules of the NAUKA system, in particular, the National Portal of International Scientific and Technical Cooperation, external information systems, implement approval of the sufficiency of confirmation materials, make functional changes to the calculation of KPIs, adapt the methods of assessing the implementation of KPIs, and include a rating component.

Keywords: *budget financing; Horizon Europe; Euratom; key performance indicator; National Electronic Scientific and Information System; national contact point.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Дьогтєва Ірина — науковий співробітник, Державна науково-технічна бібліотека України, вул. Антоновича, 180, Київ, 03150, Україна; e-mail: i.djogtjeva@dntb.gov.ua; ORCID: 0000-0002-8567-6952

Красовський Олексій — кандидат педагогічних наук, науковий співробітник, Державна науково-технічна бібліотека України, м. Київ, вул. Антоновича, 180, Київ, 03150, Україна; e-mail: aleksey_ks@ukr.net; ORCID: 0000-0003-1622-2655

Рибалко Ярослав — науковий співробітник, Державна науково-технічна бібліотека України, м. Київ, вул. Антоновича, 180, Київ, 03150, Україна, e-mail: r@nervin.net, ORCID: 0009-0001-9564-7653

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Dohtieva Iryna — Research Fellow, State Scientific and Technical Library of Ukraine, 180 Antonovycha Street, Kyiv, 03150, Ukraine; e-mail: i.djogtjeva@dntb.gov.ua; ORCID: 0000-0002-8567-6952

Krasovskyi Oleksii — PhD in Pedagogy, Research Fellow, State Scientific and Technical Library of Ukraine, Ukraine, Kyiv, 180 Antonovycha Street, Kyiv, 03150, Ukraine; e-mail: aleksey_ks@ukr.net; ORCID: 0000-0003-1622-2655

Rybalko Yaroslav — Research Fellow, State Scientific and Technical Library of Ukraine, Ukraine, Kyiv, 180 Antonovycha Street, Kyiv, 03150, Ukraine; e-mail: r@nervin.net; ORCID: 0009-0001-9564-7653